

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumi Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi Vakıf Yurdu

4

II. TEŞRİN 939
CUMARTESİ

Numara: 65 Sene: 1
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Hitler, Moskova ve Roma Elçi- leriyle konuştu...

Alman hava kumandan- lar ile Hitler arasında mühim istişareler yapıldı

Roma elçisi görüşmelerden sonra İtalyaya hareket etti; Ankara elçisi Fon Papen geliyor

Berlin, 4 (Radyo) — Hitler dün Başvekâlet binasında gece geç vakte kadar meşgul olmuş, Almanyanın Roma ve Moskova büyük elçileriyle saatlerce konuşmuştur. Roma elçisi Makenzen,

konuşmalardan sonra İtalyaya hareket etmiştir.

Hitler, elçilerden sonra Alman ordusu erkânile ve bilhassa hava kumandanlarıyla mühim is-

tişarelerde bulunmuştur.

Almanyanın Türkiye Büyük elçisi Fon Papen, Ankaraya gitmek üzere iki gün evvel Berlin'den ayrılmıştır.

Romanya tehdit mi ediliyor?

Romen Elçisi geçenlerde Ankarayı niçin ziyaret etmiş?

Bir İngiliz siyasî muharririne göre:
Ankarada, Romanyaya bir taarruz vukuunda Türkiyenin alacağı tedbirler müzakere olunmuş Kral tarafından kabul edilen ve Hariciye Nazırından direktif alan Romen Elçisi Bükreşten Ankaraya dönüşü

Belgrad, 4 (Radyo) — Roman-
yanın Ankara büyük elçisi Stoy-
ka bugün kral Karol tarafından
kabul edilmiş, kralla uzun müd-
det görüşmüştür. Müteakiben
Romen hariciye nazırı Gafenko
ile görüşen elçi, Ankaraya hare-
ket etmiştir. Elçi Ankaraya var-
tır varmaz Saracoğlu ile görüş-
cektir.

tan bu gazete diyor ki:

"Göring, iyileşmeğe yüz tutan
Fransız - İtalyan münasebetlerini
bozmağa uğraşacaktır. Tunus ve
Cibuti etrafında yeniden mülkü-
lât çıkarak İtalya ile müttefik
ler arasındaki münasebatı boz-
mağa tevessül edecektir.

Göringin diğer bir vazifesi de
Alman - Sovyet anlaşmasını İtal-
yaya tasvib ettirmek ve Alman
İtalyan anlaşmasının esas olan
anti komintern paktile bunlar te-
lif edilir olduğunu kabul ettir-
mek ve bu suretle de Rusların
Balkanlardaki faaliyetine karşı
İtalyanın kayıtsızlığını temin ey-
lemektir.

Umumi bir siyasî taarruz kar-
şısında bulunuyoruz. Bu taarruz
bitarafı Almanya yanında har-
be sokmaktan ziyade onları Al-

manyaya müzahir bitaraf kılmak
suretile İngiltere ve Fransıya
tecid eylemektir.

Şimdilik Almanya büyük bita-
raf devletlerle meşgul olmakta,
Rusya ise küçük devletlerle uğ-
raşmaktadır. Rusya Finlandiyaya
yaptığı talepler münasebetile İs-
vege de İngiltereye karşı fazla
sempati göstermemesi yolunda ka-
palı ihtarlarda bulunuyor. Roma-
ya yeniden tehdit edilmeğe baş-
lanmıştır. O derecede ki, bu mem-
leketin Ankara büyük elçisi Bük-
reşi ziyaret ettikten sonra alelâ-
cele tekrar Ankaraya dönmüş-
tür. Ve Romanyaya bir taarruz
vukuunda Türkiyenin alacağı ted-
birler müzakere olunmuş. Bulgaristan üzeri-
nde de tazyik yapılmaktadır.

(Devamı 2 incide)

Finlandiyada asabiyet ve bedbinlik!

Sovyet Komiserler Meclisi
toplandı; Fin tekliflerine henüz
cevap verilmedi

Fin merkezi boşaltılıyor!

Helsinki, 4 (A.A.) — Finlandiya hükümet
merkezinin tahliyesi üzerine bugünlerde şeh-
rin normal nüfusunun ancak yüzde 10 u Helsin-
kide kalacaktır.

Kopenhag, 4 (A.A.) — "Politiken", gazetesi.
nin Helsinki muhabininin bildirdiğine göre sa-
bahın saat 3,30 una kadar Moskova hükümeti,
Finlandiyanın tekliflerine karşı henüz cevabını
bildirmemiştir.

Dün gece Kremlin sarayından Pasakivi te-
lefonla aranarak ehemmiyetleri ikinci derecede
olan bazı noktalar hakkında, tafsilât verilmesi
istenmiştir.

Pasakiviye telefona edildiği esnada Kremlin
de bir kabine meclisi akdedilmiş bulunuyordu.

Muhabir, resmi Fin mahfellerinde asabiyet ve
bedbinlik gösterildiğini ilâve etmektedir.

İtalyada iki tren
carpıştı

10 kişi öldü 8 kişi yaralandı

Belgrad, 4 (Hususî) — Milâ-
nodan bildirildiğine göre Guero
istasyonunda iki yolcu treni bi-
ribirine çarpmıştır. Sademe es-
nasında on kişi ölmüş sekiz kişi
de yaralanmıştır.

Bratislavada mühim karışık- lıklar çıktı

Budapeşte, 4 (A. A.) — Bratislavada mühim karışıklıklar
kubulmuştur. Halk Macar partisinin binasına girmiş ve her şeyi tal-
rip etmiştir. Macar gazete idarehanelerinin camıları kırılmıştır. Bu
karışıklıklar, Ribbentrop ile Ciano arasında yapılan anlaşma muc-
bince çok küçük bir Çek arazisinin Macaristana verildiği günün yıl-
dönümü münasebetile yukubulmuştur.

Bitaraflık kanununu Ruzvelt yarın imzalıyor Ayan ve mebusan muhtelit encümeni kanunun kat'î metnini kabul etti

Vaşington, 4 (A.A.) — Dün öğleden sonra, toplanan ayan ve mebusan muhtelit encümeni, bitaraflık kanununun kat'î metnini, hükümet lehine olarak büyük bir ekseriyetle kabul etmiş ve bunun üzerine her iki meclis kısa celseler akteyerek bu metni tasvib eylemiştir.

B. Roosevelt, bitaraflık kanunu yarın imzalayacak ve bu dakikadan itibaren silâh mühimmat ve tayyare amerika birleşik devletlerinden muharip memleketlere de ihraç olunabilecektir. B. Roosevelt, bitaraflık hakkındaki eski beyannameleri lağvedecek ve yeni bitaraflık kanununa tevfikan yeni kararnameyi ısdar eyliyecektir.

B. Roosevelt'in, Avrupa sularında muharebe mntakalarını tahdit etmesi de beklenmektedir.

Mebusan meclisinde kanun, 172 reye karşı 243 reyle tasvip edilmiştir. 17 reylik büyük ekseriyet bir çok mebusların son dakikada bu kanunun ka-

bulüne mâni olmak bahsinde her türlü ümidleri keserek idare ile birlik teşkil etmiş olduklarını göstermektedir.

Mebusan meclisinde reyler şu suretle tecelli etmiştir.

Yeni bitaraflık kanununun lehinde: 22 demokrat, 19 cumhuriyetçi, 19 işçi, 19 çiftçi.

Yeni bitaraflık kanununun aleyhinde rey verenler: 141 Cumhuriyetçi, 2 terakkiper, 29 demokrat.

Almanlar nasıl karşıladı?

Londra, 4 (A. A.) — Amerikada ambargonun kaldırılmasına dair verilen karardan bahsedilen Berlin radyosu, bunun "harbden istifade eden yahudilerin çevirdiği bir entrika" dan başka bir şey olmadığını söylemektedirler.

İsmet İnönü ile Molotofun nutukları

Her iki nutukta Türk - Sovyet dostluğu etrafında kullanılan lisanın farklı olduğuna işaret edilmektedir.

Paris, 4 (A.A.) — Radyo ajansı bildiriyor:

"Bugün olduğu gibi yarın da memleketimizi harp sahası haricinde tutmağın samimi surette arzu ediyoruz. Şu şartla ki, bu hal emniyetimizin tehlikeye düşmesine ve taahhütlerimizin ihlâline sebep olmamalıdır."

Türkiye Cumhuriyeti İsmet İnönü'nün B. M. Meclisinin 6 m. cı devresinin küşad münasebeti le söylediği nutkun bu esas cümlesi, Türkiye, İngiltere ve Fransa'yı birleştiren görüş beraberliğinin sıkılgını parlak bir surette göstermektedir. Üç millet harpten nefret ediyor, fakat telâket korkusuyla istiklallerini feda edemeyecekleri gibi taahhütlerini de bir paçavra gibi telâkki edemezler.

19 teşrinievvelde imza edilen muahedenin gayesi Avrupada bir emniyet mntakası tesis ve Bal kanlarda huzurun idamesidir.

Çemberlayn, bunu geçenlerde Avam Kamarasında söylemişti. İsmet İnönü de 1 Teşrinisanide tekrar etmiştir. İyi niyet sahibi olan bir devlet adamı bu sözleri şüphe ile karşılamıyacaktır.

Londra, Paris, ve Ankara hükümetleri, barışı her milletin hukukuna mutlak surette riyaet edilmemesi suretiyle tekrar tesis etmek veya korumak bahasında aynı ülkü ile muttasıftırlar.

İsmet İnönü'nün tebarüz ettiği gibi, bu ülkü her memleket için kendi hususî bünyesine, coğrafi vaziyetine ve imkânlarına göre muhtelif tedbirleri istilzam etmekte olması pek tabii birşeydir ve bu nokta nazara Londra ve Pariste tamamen iştirak edilmektedir.

Diğer taraftan, üç devlet arasındaki teşriki mesanın bunlardan her birinin diğer devletlerle olan dostane ve normal münasabatlara zarar verecek mahiyette olmadığına şüphe yoktur. Bu münasebetlerden biri ki şüphesiz bu anda en mühimmidir - Türk — Sovyet münasebetleridir ve Fransa ile İngiltere, Türkiye'nin Sovyet Rusya ile mevcut iki memleket için istifadeli olan dostluk münasebetlerinin idamesi hususundaki endişesini tamamen teslim ve takdir etmektedirler.

Bu dostluk sağlam temellere dayanıyor ve Türkiye Reisicumhuru, Türk hükümetinin Moskova'da Türk - Sovyet münasebetlerinde yeni ve mesut bir merhale teşkil edebilecek bir anlaşmaya varmak için son haftalar zarfında hiçbir gayretten çekinmemiş olduğunu bilhassa hatırlatmaktadır.

Muvaffakiyet bir an için pek yakın gibi görünmüştü. Bu muvaffakiyet elde edilememişse de, müzakereler iki memleketin anlaşma arzu ve azmini bozmamıştır ki esas nokta buradadır.

Bu talikin mühim sebepleri Molotofun nutkunda aydınlatılmıştır.

Molotof diyor ki: "Sovyetler Birliğinin bidayet-teki maksadı Türkiye ile Karadeniz ve Boğazlara münhasır

bir müzaheret paktı idi. Fakat Sovyetler Birliği, Almanya'ya karşı olan dostluk politikası mücibince, Türkiye'ye Karadeniz devletleri müstesna olmak üzere Boğazların bütün devletlerin harp gemilerine kapatılmasını teklif etmiştir."

Bu suretle — zira bizzat Molotof bu hususta mutabıktır — münakaşa götürmez bir surette anlaşılıyor ki, Türkiye bağvaki son nutkunda Moskovadaki müzakerelerin bu defa neticelenmemesinin Saracoğlu — Molotof arasındaki görüşmeler esnasında Türk — Sovyet münasebetlerinin ananevi çerçevesine yabancı mütebatın ortaya çıkmasından mütevellit olduğunu ihsas etmekle hata işlememiştir.

Molotofun Almanyanın arzusunu tatmin ettikten sonra, vaziyeti Ankara'ya izah edebileceğini zannetmeğe imkân vardır. Her halde iki memleket arasında ki müzakereler hakkında Molotofun kullandığı lisanın İsmet İnönü'nünkinden esaslı bir surette farklı olmamasına ve Molotofun "Türkiye ile fikir teatisinin karşılıklı nokta nazarların aydınlanmasına geniş bir surette hizmet etmiş olmasından, dolayısıyla fevkalâde memnuniyet göstermiş olmasına bakılırsa, Sovyet Hariciye komiserinin Türkiye'nin azimli hatı hareketinden dolayı fazla muğber olmadığı aşağı yukarı muhakkak gibidir.

SPOR

Bugünkü Lik maçları

GÜNEŞ: 2

DEMİRSPOR: 0

Bugün Taksim stadında ikinci kume lik maçlarına devam edilmektedir.

İlk oyunu Demirspor ile Güneş takımı arasında oynandı. Müsabaka tamamen Güneş takımının hâkimiyeti altında cereyan etti.

Birinci devrede soldan yapılan bir hücumda Güneşliler ilk gollerini Şevket Vastasıyla yaptılar. Dakikalar ilerledikçe Demirsporlular yavaş yavaş açıldılar ve Güneş kalesini sıkıştırmaya başladılar. İkinci devrede de bir gol yapan Güneşliler maçtan 2-0 galib çıktılar.

BEYOĞLUSPOR: 4

DAVUTPAŞA: 1

Günün son müsabakasını Davutpaşa ile Beyoğluspor takımları yaptılar.

İlk devrede rüzgârı arkalarına alan Beyoğlusporlular rakiplerini bir hayli sıkıştırdılar da gol yapamadılar ve de 0-0 beraberlikle bitti.

İkinci devrede Beyoğlusporlular daha düzgün bir oyun tutturdular. Devrenin bidayetinde bir gol yaptılar ve buna Davutpaşalılar da derhal mukabele ettiler. Oyunun bundan sonraki kısmı Beyoğlusporun bariz bir hâkimiyeti altında geçti ve devrenin sonuna doğru üç gol daha yapan Beyoğlusporlular sahadan 4-1 galib olarak ayrıldılar.

Romanyadaki Rus ekelliyeti

Diğer akalliyetlerin haiz olduğu haklardan istifade edecekler

Bükres, 4 (A. A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Dahiliye nazırı Ottesco, Rus akalliyetinin cemaat halinde teşkilatlanmasına ve kültürel, ekonomik ve sosyal hayatını inkışaf ettirmek için diğer akalliyetlerin haiz olduğu hukuktan istifade etmesine müsaade etmiştir.

Rus akalliyeti millî rönensans cephesi çerçevesi dahilinde harekete devam edecektir.

Romanya tehdit mi ediliyor?

(Bastırafi 1 icinde)

Rusya ile Bulgaristan arasında yapılmakta olan hava münakalası müzakereleri daha şimdiden Karadeniz sahillerinde bir "sivil", hava üssü tesisini derpis eylemektedir. Belki de yakında öğrenilecektir ki, Rusya meselâ Odesa'yı bir taarruz karşı müdafaa için giddetli tedbirler almak ihtiyacını hissedecek ve buna hakkı olacaktır.

Almanya, Balkan devletleriyle müttefikler arasında mukarrete mâni olmak bakımından Rusya'nın bu siyasetini tasvib etmektedir.

Diğer büyük bitaraf devletlerden Amerikayı Rusya ve Almanya ümitsiz telâkki ediyorlar. Fakat bütün gayret ve dikkatlerini Japonya'ya çevirmişlerdir. Almanya, uzak şarkta İngiltere'ye karşı müşterek bir harp yapmak üzere Rusyayı Japonya ile barışa davet eylemektedir.

Bunun için de Rusyanın Çini Japonya'ya karşı sebsiz olarak taarruz etmiş olmakla itham eylemesi kâfidir. Rusyanın bunu yapması da pek muhtemeldir. Ancak şüpheli olan bir cihet varsa, o da, Japonya, Almanya tarafından yapıldığı gibi, Rusyaya tavizlerde bulunmağa muvafakat gösterceğidir.

İtalyan dostluğunun Yunanistandaki akisleri

Bir Yunan gazetesi diyor ki:

"Bu vaziyet Balkanlarda barışın idame ve tahkiminde alâkadar olan bütün memleketleri memnun etmelidir."

Atina, 4 (A.A.) — Atina ajanı bildiriyor:

Gazeteler, İtalya ile Yunanistan arasında teati edilen mektuplar hakkında uzun uzadıya tefsiratta bulunuyorlar.

Athinika Noa gazetesi, Yunan milletinin büyük İtalyan milleti ile samimi bir surette teşriki mesai etmesi daima pek ziyade ve samimi bir surette arzu eylemiş olduğunu ve buna binaen şimdi iki memleket arasındaki münasebetlerin Duçe ile Metaksasın müşterek gayretleri sayesinde tarsişini görmekle büyük bir memnuniyet hissetmekte bulunduğunu yazıyor ve diyor ki:

"Bu vaziyet Doğu Akdenizinde ve Balkanlarda barışın idame ve tahkiminde alâkadar olan bütün memleketleri memnun etmelidir."

Asirmatos gazetesi, Yunan milletin bu yeni dostluk tezahürünü sevinçle karşıladığını kaydediyor ve diyor ki:

"Bu tezahürün samimi barış arzusundan mülhem olduğu muhakkaktır."

Etnos gazetesi Duçenin barış lehindeki uzun gayretlerini kaydederek Arnavutluk hududundaki askerî kuvvetlerinin karşılıklı olarak uzaklaştırılmasının bunun müsbet bir delili olduğunu bildiriyor ve diyor ki:

"Elen milleti, iki memleket arasında karşılıklı itimat havası yaratan bu işten dolayı derin bir sevinç duymaktadır ve İtalya ile Yunanistan bu suretle müsmir teşriki mesailerine devam edebileceklerdir."

Vradini gazetesi iki memleket münasebatındaki samimiyyetin, menbairi müşterek medeniyetle-

rinde bulan ve kuvvetini barış dahilindeki menfaatlerinin benzerliğinden alan karşılıklı anlayış esasna dayandığını bildiriyor.

Estia gazetesi diyor ki:

"Bütün Yunan efkârı umumi yesi iki memleket arasında yaratılan samimi havadan dolay, Metaksasın mektubundaki sevince iştirak etmektedir."

Tipos gazetesi de şu satırları yazıyor:

"İki memleket hükûmeti tarafından yapılan bu kat'î hareket bütün İtalyanların ve bütün Yunanlıların arzu ve iradelerinin sözle değil, fiiliyatla tatbiki demektir. Bu icraat yalnız iki memleket arasında değil, daha umumî olarak Avrupanın bu bölgesinde barışın tarsişine kuvvetle hâdim olmaktadır."

Diğer gazeteler de buna benzer tefsiratta bulunuyorlar.

Yugoslav ve Macar köylerindeki Almanlar

Ana vatana dönmeleri mevzubahs değilmiş

Budapeşte, 4 (A. A.) — Röyter ajansı muhbirinin öğrendiğine göre Nazi ajanları, Macar ve Yugoslav köylerinde yaşayan Almanlara kendilerinin Almanya'ya sevk edileceklerine dair dolayan haberlerin asılsız olduğuna dair teminat vermektedirler.

Ajanlar, haberlerin bir anlaşmamazlık yüzünden çıktığını ve bu mntakalardaki Almanların Almanya'ya dönmelerinin kat'iyen mevzubahs olmadığını ilâve eylemektedirler.

Bir Fransız şilebi batırıldı

Paris, 4 (A.A.) — "Baoule" İsmindeki Fransız şilebinin bugün atlantik denizinde bir Alman tahsilbahiri tarafından torpillenerek batırıldığı resmen bildirilmektedir.

Bir Fransız muhribi sağ kalanlardan üç kişiyi kurtararak bir Fransız limanına çıkarmıştır.

"Baoule" mürettebatından iki kişi ölmüş, 11 kişi kaybolmuştur.

FRANSIZLAR ASKERİ
VAZİYETİ GÖZDEN
GEÇİRİYORLAR

Paris, 4 (Hususî) — Bu sabahki gazeteler, Fransa tarafından ilânı harb edilmesinin iki ayı bitirmesi üzerine, askerî vaziyeti gözden geçiriyorlar. Bu arada Petit Parisien'in askerî muharriri M. Charles Moris şöyle yazıyor:

"Harb ilânındanberi iki ay geçti ve bu müddet zarfında henüz ne karada, ne havada, ne denizde büyük bir taarruz olmadı. Buna mukabil İngiltere ile Fransa'nın Almanya'yı denizden ablakası bütün şiddetle devam ediyor."

Diğer taraftan, bu iki ay içinde müttefik devletler lehine iki büyük zafer kaydedildi. Bunlardan biri Türkiye ile yapılan anlaşma, diğeri de Amerikan silâh ambargosunu kaldırmasıdır.

"Umumi harbe ise ilk iki ay zarfında topraklarımızdan büyük bir kısmını kaybetmiştik. Bugün memleketin ve ordunun manevî kuvveti tamamiyle yerinde bulunuyor ve Almanlar hudutlarımızdan içeri geçemeyecekler."

En son dakika Almanya Norveçi Protesto etti

Londra, (Radyo, saat 18) — "City of Flint" Amerikan vapurunun Norveç tarafından tevkif edilerek Amerikaya tesliminin Almanya'da ilk aksı bugün öğleden sonra duyulmuştur. Negredilen bir tebliğde Norveçin bu hareketi Alman hükûmeti tarafından şiddetle takbih edilmektedir.

Diğer taraftan, Almanyanın Oslo işgüderi Amerikan gemisinin teslimi ve içindeki Alman tayfasının tevkifinden dolayı Norveç hükûmetini protesto etmiştir.

KADAR GELEN Haberler

İtalya, ilk bahara kadar bitarafliktan ayrılmayacak

MUSOLINI
Balkanlardaki
mevkiini
kuvvettlendirmek
istiyor
Algarlar, Romanyadan
istediklerinden
vazgeçmiyorlar

Kremlin sarayında mühim görüşmeler Finlandiya, Sovyet tekliflerinden hangisini kabul etmiyor?

Amerika Muhariplere heray binlerce tayyare yetiştirebilecek

Londra, 4 — Silâh ambargosu-
nun kaldırılmasını mucib olan ka-
nun Amerikada bugün meriyete
girmektedir. Reiscumhur kanu-
nun tatbikatına dair emirnamele-
ri bugün imzalıyacaktır.

Nevyork rıhtımındaki İngiliz
seyrisefain kumpanyalarının han-
garlarında büyük Amerikan bom-
bardman tayyareleri sıralanmaya
başlamıştır. Bunlar süratle sev-
kedilecektir.

Amerika tayyare endüstrisi ha-
len tam verimle çalışmamakla
beraber, salâhiyettar mahfiller
seri imalât usulünün icab ettiği
takdirde ayda her neviden binler-
ce tayyare çıkarılmasına imkân
vereceği kanaatinde dirler.

Ambargonun kaldırılması Ka-
nadada büyük memnuniyetle kar-
şılanmıştır. Zira bu karar 25 bin
tayyareci yetiştirilmek üzere in-
giltere ve dominyonlar tayyareci-
lerine mahsus olarak Kanadada
bir merkez tesisi hakkındaki pro-
jenin tahakkukunu tesri edecek-
tir.

Komünistler Fransada propaganda yapıyorlar

Paris, 4 (A.A.) — Temps ga-
zetesi, komünistler tarafından
halk arasında yapılan tahrikât-
tan bahsetmektedir. Bu gazete,
komünistlerin risale ve tamim
dağıtmakta büyük bir faaliyet
gösterdiklerini yazmakta ve düş-
manın lehine olarak bu suretle
sulh propagandası yapılmasına
karşı müsamaha gösterilmemesi
lâzımgeldiğini ilâve eylemekte-
dir.

Londra, 4 — Finlandiya hari-
ciye nazırı Erko, Sovyet maha-
filinin tenkid ve hücumlarını da-
vet eden son beyanatının yanlış
anlaşıldığını kaydettikten sonra
demıştır ki:

“Dünkü müzakereler dos-
tane bir hava içinde cereyan et-
miştir. Maamafih bu müzakerede
Stalin hazır bulunmadığı cihetle,
yeni mülakatın tarihi tesbit edi-
lememiştir. Müzakerenin devamı
hakkında bir kararsızlık mevcut-
tur.

Sovyet taleplerinin üçte ikisini
kabul ettik. Yalnız şimal devlet-
lerinin bitarafılığı ile kabili telif
olmadığı cihetle, cenubu şarki a-
razimizde üssülharekeler tesisini
kabul etmedik. Finlandiyanın se-
ferberliği hasmane bir hareket telâkki
edilmektedir. Halbuki bu
bir müdafaa tedbiridir, tetavvüz
değildir. Finlandiye, daima sulh
içinde yaşamağı prensip ittihaz
etmiştir. Verdığımız cevap, Fin-
landiyanın son sözüdür.

Cenevre anlaşması ile tahkimine
müsaade edilen Aland adaları-
nın tahkimatsız kalmasını kabul
edemeyiz.”

Paris, 4 — Moskovadaki Fin-
landiye heyeti dün akşam saat
18 de Kremlin gitti. Heyet
ile Molotof arasındaki konuşma-
lar bir saat sürmüştür. Bu konu-
şmalar hakkında hiçbir şey neşre-
dilmemiş de müzakerelerin de-
vam edeceği zannolunuyor.

Moskovada çıkan Pravda gaze-
tesi yazdığı bir makalede diyor
ki:

“Leningrad ve civarının hem
karadan ve hem de denizden em-
niyetini terahin eylemek Sovyetler
Birliğinin yalnız hakkı değil, aynı
zamanda vazifesidir. Hususile ki
bu civar halkının nüfusu bütün
Finlandiyanın nüfusuna muadil-
dir. Finlandiye, Sovyetlerin bu
hakkını ve vazifesini tanımamaz-
lık edemez. Finlandiyanın aldığı
tedbirler, ancak harp yapmak istediği
takdirde kabili izahtr.”

Sovyetler Harbi durdur- mak için Hitleri iknaa uğraşıyorlarmış

Londra, 4 — Siyasî mahfellerde,
Hitler tarafından Mareşal Görin-
ge İngiliz gemi ve üslerine karşı
havadan büyük bir taarruz plân-
nı hazırlamak vazifesi verildiği
söylenilmektedir.

Alman hava nazırının, Roma-
yı ziyaret edeceği yolundaki neş-
riyat bizzat Göring tarafından
tekdiz olunmuştur.

Sovyetlerin gayreti

Diğer taraftan Deyli Herald ga-
zetesinin diplomatik muharririne
göre, Alman hükûmetinin mutedil
unsurlarını tutan Sovyetler askeri
harekâtı durdurmaya ve sulhu
olarak gözlükerek harbi siyaset sa-
hasında yapmaya Hitleri iknaa
çalışıyorlar.

Müfrit naziler ise, İngiltereye
karşı muazzam bir taarruz yapıp-
masında ısrar ediyorlar. Bunların
istediği İngiltereye karşı kütle ha-
linde hava hücumları yapılması,
harp filosuna taarruz edilmesi
ve İngiltereye asker çıkarmaya
teşebbüs olunmasıdır.

Avrupa federal devletler sistemi

Times gazetesi, her 25 senede
bir Avrupa harbi olmaması için
bir “Federal sistemin tesisini ileri
sürmektedir, Times diyor ki:

Her milletin kendi mukadderatı
na hâkim olması prensipinden
çok devletlerin Avrupanın bu-
günkü şartları içinde müstakil yaşa-
yabilecekleri anlaşılmıştır. Bina-
enaleyh yegâne çare küçük devlet-

SAAT: 13,40

Amerika kıtası etrafında bitaraf bir mntaka tesis edildi

Vaşington, 4 (A.A.) — Ruzvelt, matbuata beyanatta buluna-
rak demıştır ki:

“Amerika kıtası etrafında bitaraf bir mntaka tesisine dair
Panama konferansı tarafından ittihaz edilen karar meriyete gir-
miştir.”

Emin bir menbada alınan bir habere göre Amerikan harp ge-
mileri mezkûr mntakada yani Şimalî Atlantik ile Büyük Okyanu-
sun Şimalinde devriye gezmektedir. Cenubî Amerikanın bitaraf
mntakasında Atlantik sahili Brezilya, Uruguay, Arjantin, Büyük
Okyanus sahili de Şili ve Akuatör tarafından kontrol edilmektedir.

Hariciye nezareti bu kararın hiçbir veçhile Amerika kıtasın-
daki cumhuriyetlerden birinin cebir istimalini intâz edemeyeceğini
söylemiştir. Devriye gemileri sadece bitaraf mntakada dolaşarak
burada gördüklerini Amerika hükûmetine haber vereceklerdir.”

Zannedildiğine göre bu mntakada muharip devletlere ait ge-
milerin faaliyette bulundukları görülecek olursa bu gemilerin men-
sup oldukları memleket nezdinde diplomatik teşebbüslerde bulun-
ulacaktır.

Bitaraflık kanununda yapılan tadilat

Vaşington, 4 (A. A.) — Ayan ve mebusan meclisleri azasın-
dan mürekkeb muhtelit encümen, dün saat 10.30 da toplanarak hü-
kûmetçe teklif edilmiş olan bitaraflık kanunu metnini tasdik etmiş-
tir. Nihai metin, bundan sonra ayan meclisince 24 reye karşı 55
reyle tasdik edilmiştir. Bu metin, Ruzveltin imzasına arz edilmek
üzere Beyaz saraya gönderilmeden evvel mebusan meclisince tasdik
edilecektir.

5 mebus ve ayan azasından mürekkeb olan muhtelit encümen
ayan meclisince kabul edilen metinde üç değişiklik yapmıştır:

1 — Bitaraf gemileri, Büyük Okyanus ve Hind Okyanusu sa-
hilleriyle 35 derece şimal arzının altında bulunan Amerika kıtasın-
silâh ve cephaneye müstesna olmak üzere her türlü eşya taşımaya
na şimdiki kanunda müsaade edilmektedir. Bu esya Amerikada
sevk edilmeden evvel tasarruf senetlerinin alıcı namma tanzimine
lüzum görülmemektedir.

2 — Amerikan kablo ve telefon kumpanyalarının muharib
memleketlerle hesabı cari usulünü ibka etmelerine yeni kanunda
müsaade edilmektedir.

3 — Bitaraflık kanunu, reiscumhur tarafından imza edildiği
tarikten itibaren Amerikan gemilerinin tasarruf senetleri bir ecne-
bi namma tanzim edilmiyen eşyayı nakletmelerine kanun müsaade
etmemektedir.

Bir vapur kaptanı madalya aldı

Londra, 4 (A.A.) — Mopan isimindeki silâhsız eski vapur ile,
bir düşman tahtelbahirinin mütemadi atesi altında büyük bir cesa-
ret göstererek vapurunu kurtarmaya muvaffak olan kaptan Roberte
bir madalya verilmiştir.

Bu haberi veren gazete, şu malûmatı ilâve eylemektedir:
“16 mil sür’atle giden tahtelbahiri Mopana ateş açmıştır. Mo-
pan o esnada 4000 yardalık bir mesafede 13 buçuk mil sür’atle iler-
lemekteydi.

Kaptan derhal tahtelbahiri arkada bırakarak vapurun sür’atini
ni 16 buçuk mile çıkarmıştır. Geride kalan tahtelbahir 8.000 yarda-
da ateşi kesmiştir.

lerin Oslo grubu veya Balkan an-
tanti tarzlarında gruplar halinde
birleştirilmeleridir.

İngiliz Bahriye Nazırı
Londra, 4 (Radyo) — Bahriye
nazırı Mr. Çörçil Fransız bahri-

ye nazırı M. Campinchi ile görüş-
mek üzere Pariste bulunmakta-
dır. Nazır dün başvekil M. Dala-
diye tarafından kabul edilmiş ve
Fransız bahriye başkumandanı a-
miral Darlan ile görüşmüştür.

SON DAKİKA'nın tefrikası: 24

Daha görünürde birşey yoktu.
Garip değil miydi? Avrupada çarpi-
şan ejderlere yiyecek taşınan bu yol-
ların böyle bomboş görünmesi garip
değil miydi? Diyelim ki nakliye ge-
milerine tesadüf edilmüyordu, ya harp
gemileri? Onlara ne olmuştu? Takip e-
dildiklerinden şüpheli edilmemeliydi
Hind denizleri bomboş olamazdı. İşte
Emden kumandanı bu geniş denizlerde
bir aşağı bir yukarı dolaşan düşman
gemilerinin hattâ isimlerini sayabiliyor-
du:
Triumph, Monitaur, Hampohire,
Montcalm, Duplex, Newcastle, Yar-

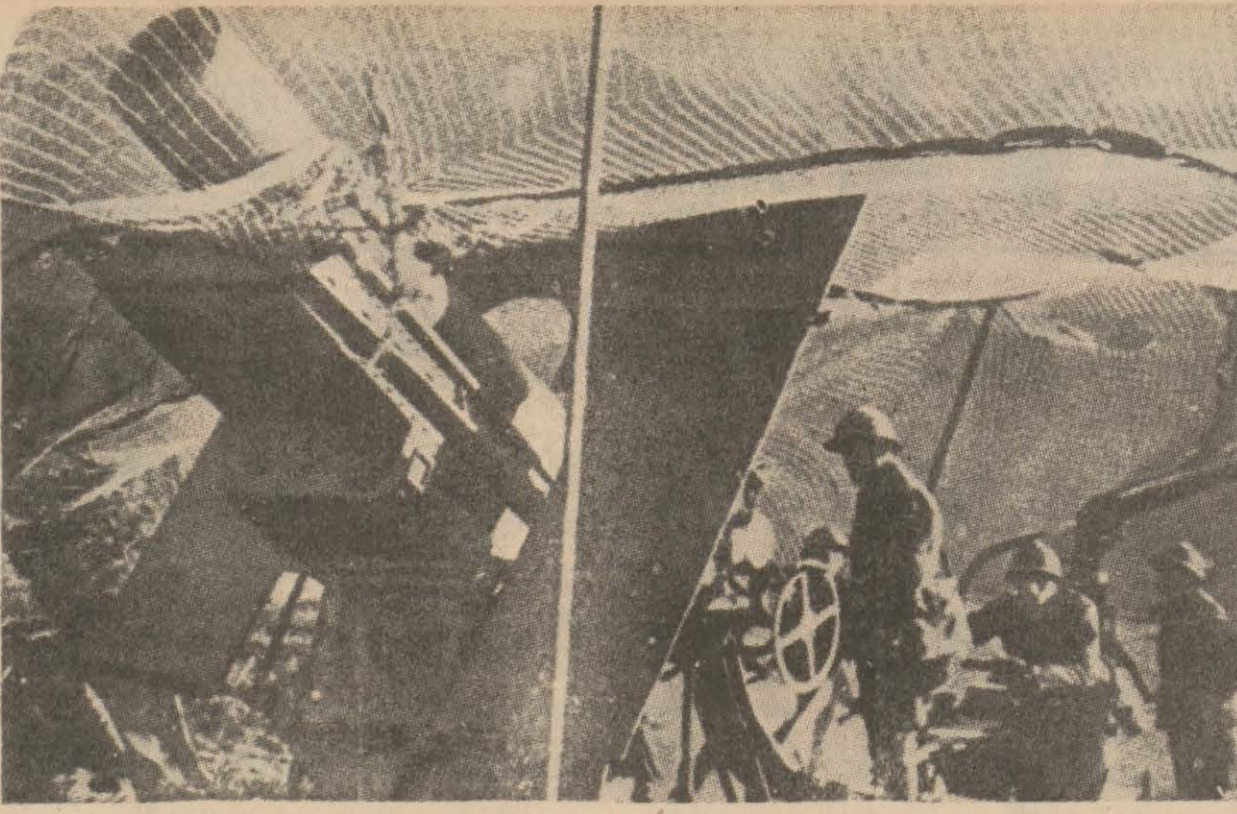
mouth.. Bunların hepsini de kendisini
torpil kazanlarının karşısında bulun-
masını bekler görüyordu.
Emdenin Triumph ve Monitaurla
karşılaşması partiyi kaybetmesi demek-
ti. Fakat Newcastle'le Yarmutha tesa-
düf ederse toplarının kendisininkinden
üstün olmasına rağmen galip geleceğin-
den emin bulunuyordu.
Çünkü topçularının nişancılığı bu
farklı ortadan kaldırmıya kâfi bir se-
bepti. Alman kruvazörlerinin birbirle-
rinden ayrılmadıkları bir zamana te-
sadüf etmiş bulunsaydı, bu yedi ejderle
karşılaşmakta bir korku yoktu. Bugün

o kuvvettli ve azametli Alman donan-
masından sef sada çıkmıyordu. Bir ay-
danberi Alman telsizleri susmuştu.
Bu sükût, bir tehlike mânasını taşı-
yordu. Spenin bu sükûtundan anı bir
hücumu hazırlandığı mânasını çıkarmak
ta isabetli bir tahmin olurdu.
Toplarını nerede fora edeceğini kim-
se kestiremediği için muhakkak ki in-
giliz amirali merak ve heyecan için-
deydi. Bu merak ve heyecanı Emden
telsizinin de susması şüpheli yok ki ar-
tırıyordu. Müller mevki ve vaziyeti ta-
yin ettirebilecek tesadüflerden kaçın-
ıyordu. Gemisini, Büyük Okyanusta

dolaşan yegâne üç bacalı olmaksın su-
reta kurtarmış olmasına rağmen bun-
dan çekiniyordu. Çünkü Müller ataktı.
Nasıl olsa harekete geçmekten çekin-
mediği için hile ortaya çıkacaktı. U-
cunda tehlike dahi bulunsu ilk çıkacak
fırsatı kaçıracaktı değil. İn-
giltere erkânı harbiyesinde bomba gibi
patlayacak hücumu sabırsızlıkla bekli-
yordu.

Ufuklarda hâlâ bir şey yoktu.. Etra-
fı aramaktan, mürettebatın sinirleri öy-
le gergindi ki sanki dalgaların üstüne
bir yıldızın ziyası aksedecek olsa:
“Düşman gemisinin ışıkları!.. diye ba-
ğıracaktı..

Saat 21..
Direğin tepesindeki gözcü haykır-
dı:
— İleride sancak istikaretinde bi-
rişik var..

Hudud civarında mahir bir şekilde maskelenmiş bir ağır top...

Tayyareden değil, yakından bile bir fundalık gibi görünen bu arazi de bir Fransız topçu bataryası gizlidir.

H İ K Â Y E

Köyün üstünden geçen İLK UÇAK

Yazan: KENAN HULÜS.

(Dünkü kısmın hülâsası)

Zeytinli tepelerinden ilk defa bir uçak geçiyordu, Çiğdem bir tepenin üzerinde evvelâ makine gürültüsünü işitti; sonra kendilerini gördü; ve onları bir kuşa benzetti. Ne vakit gelip, ne vakit gittikleri belli olmayan kuşlar...

Köyde gördüklerini anlatırtı zaman hiç kimsenin bu garip kuşlardan haberi yoktu. Nihayet akşam üstü köyü tef-tişe gelen bir jandarma yüzbaşısı Çiğdem için hakikatini söyledi? Onların birer uçak olduğunu anlattı. Çiğdem hayret ediyordu; dakikalarca yüzbaşısıya nasıl uçtuklarını sordu, ve bir daha gelip gelmeyeceklerini öğrenmek istedi. Yüzbaşısı "gelirler!," dedi. Fakat ne vakit... Çiğdem o gece erkenden uyumuştı.

Ertesi gün, Başaltı tarlalarını teftişten dönen yüzbaşısı, Çiğdem köyün dışında buldu. Daha doğrusu tırıs giden hayvanın önüne bir ağaç altından bir tarla kuşu gibi fırlamıştı; gözleri yeşil kanatlı bir su böceği gibi parlıyordu. Yüzbaşısı:

— Hayrola Çiğdem abla, dedi; bir gecede ne kadar büyü-müşsün sen? Bu sabah ta mı uçakları gördün yoksa?

Çiğdem birdenbire yanına kadar sokuldu:

— Hayır yüzbaşısı, dedi; ama seslerini gene işidiyorum. Kulaklarımda içinde.. Onları ilk defa işittiğim gibi duyuyorum.

— İşidirsün küçük Çiğdem Tekrar geçer onlar.. Hem, belki de daha çok geçerler; daha da yakından geçerler...

— Demek ki buradan geçip yuvalarına gidiyorlar. Acaba çok uzakta mı yuvaları onların?

— Uzak... Yüzbaşısı elleriyle işaret etti: "Çok uzak, dedi; uzakta...."

Çiğdem yeşil birer böcek kanatlarına benziyen gözleri bir su üzerine değer gibi kırpıldı:

— Uzak, dedi, ne kadar?? ... Bir ay mı? Yoksa bir yıl mı uzak?

Yüzbaşısı, Çiğdem düşün-dükçe kırpılan gözlerine doğru eğildi; yeniden:

— Uzak, diye fısıldadı; uzakta; çok uzakta...

— Şu halde oraya kimseler gidemiyor demek yüzbaşısı!

— Gider Çiğdem abla; ama bir erkek gidebilir..

Çiğdem, belki de birdenbire yüzbaşısı götüren hayvanın önüne yatacak; büyük ve mevsimsiz kuşların yuvasına kendisini

de götürmesini isteyecekti. Yalnız gene birer tesbih taneşi gibi dağılmış koyunları bir araya toplamak için geriye döndüğü bir dakika yüzbaşısı birden hayvanı mahmuzladı:

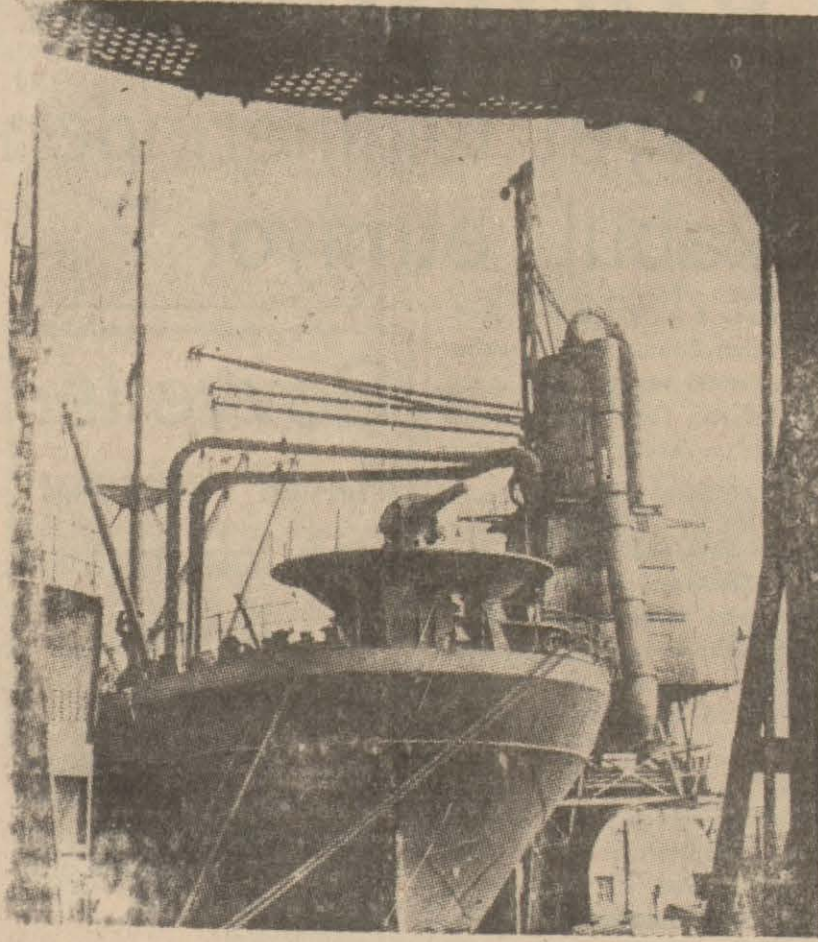
— Gelecek sene küçük Çiğdem, dedi; gelecek sene gene konuşuruz!

Çiğdem etrafına bakındı: — Yüzbaşısı, yüzbaşısı; diye hay kırıdı..

Bir toz bulutu birdenbire gözlerini kapamıştı. Kulaklarında bir ses işitti:

— Onlar birer kuş değil, onlar birer uçak küçük Çiğdem; geçerler, gene geçerler..

Geçerler.. Acaba hangi mevsimde? Bir kırlangıç gibi zeytinli tepelerine baharda mı gelecekler; yoksa bir tarlakuşu gibi yaz sabahları mı uçacaklar.. Daha doğrusu ıslak toprağı kurutacak ilk güneşle mi? Ağzında ilk yur-

Nevyorki limanındaki bu büyük transatlantikte de, icabında kendini müdafaa için, bir top bulunmaktadır

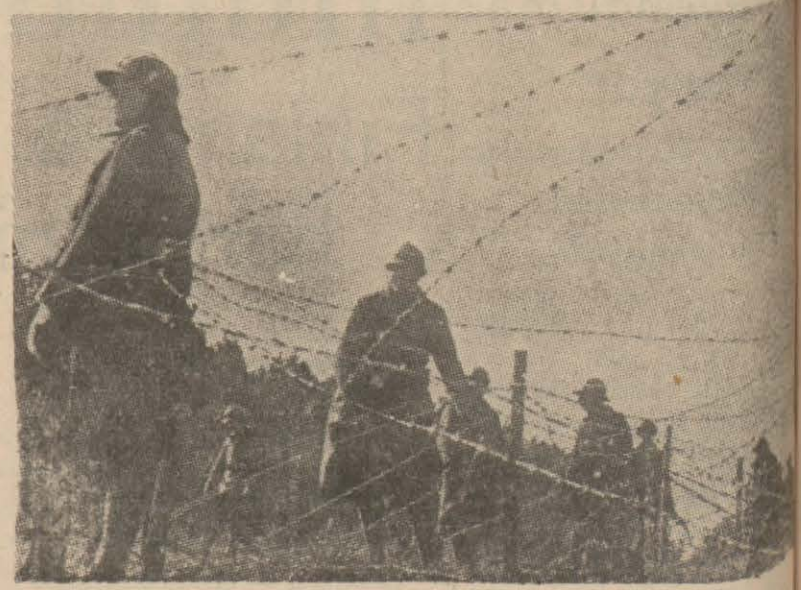
muşak hayvan sesleri ve ağaçlar da ilk tomurcukla beraber mi?

Çiğdem bunları birer birer düşündü:

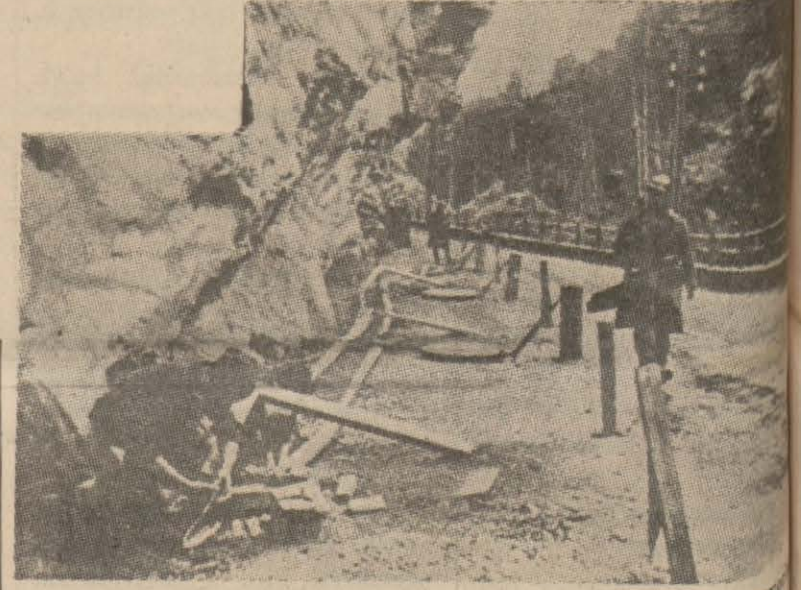
— Geçerler, dedi; geçerler.. Küçük Çiğdem!.. Ve dudakların da koyunların zeytinli tepelerine doğru kopmuş birer tesbih tane-

leri gibi dağıldığı zaman işidil bir kurt ısılığı duyuldu.

Keçi yollarından tesbih taneleri birer birer toplandı; zeytinli tepelerinden üzerlerine güneş vuran parlak bir yağmur seli gibi yavaş yavaş aşağıya doğru yuvarlandılar. — Kenan Hulûsi

Fransız askerleri işgal ettikleri bir ormanda mevzilerini tel örgüleriyle kuşatıyorlar

Fransız istihkâm askerleri hudud civarında bir yola mayın koyuyorlar

Son Dakika'nın hissiyatı macera romanı: 27

Bu Ev Tekin DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

— Vallahi burada içim sıkıldı, diye Cemil'in sözünü kesti. Dışarı çıkalmı artık.. Meselenin münakaşasını dışarıda yaparız.

Dışarı çıkmadan evvel Vahit, bu resme dair kat'î fikrini söyledi: — Ben bu minyatürün Numan paşa tarafından yapıldığını kabul ederim. Baksanıza bu minyatür hem tamamlanmış değildir..

Bir kaç gün sonra buraya tekrar girmek imkânını bulursak bu eser de çok değişmiş bulacağız. Fakat ne olursa olsun şurasını da itiraf etmek lâzım. Bunu yapan sanatkar, yalnız istidat sahibi değil, aynı zamanda zevk sahibi bir adamdır. Güzel model doğrusu.

Hepsi dışarı çıkmışlardı. Fakat çok heyecanlanan Güzin bir türlü arkalarından gidemiyordu. Kendisine çok benzeyen bu eserin önünde mihlanmış, kalmış gibi idi. Güzin biran için gözlerini resimden ayırarak odada dolandırdı. Ve bir bardak üzerinde eski ve sanatkâranın bir kutu gördü. Üzeri fildişi kakmalarla süslenmiş bir kutu.. Kutunun üzeri parlak ve renkli minyatür resimlerle dolu. Bu yeni renklere bakan Güzinin kulaklarında iki cümle canlandı. Otomobile bataklığın yanından geçerken işittiği cümle: "Bilinmeyen renkler yaratmak istiyorum. Unutulmuş sırları bulmak arzusuyla yanyorum.."

Güzin kutuyu açtı.. İçerisinde yeşil deri ciltli mini mini muhta-

ralı bir takvim var.. Bu takvim genç kızın elleri arasında kendi kendine açıldı. Güzin hızlı hızlı sayfaları karıştırarak takvime bir göz attı. Bir yaprağı sol tarafında 15 ağustos tarihi yazılı. Sağ taraftaysa 17 tarihi var. Arada ki 16 ağustos yaprağı koparılmış.

"16 ağustos tarihi. Sonra bu parlak kâğıdı takvim yaprağı.. Bilhassa bu kenarı yırtık kâğıt. Buradan kopan kâğıdı gördüm, elimle dokundum. Fakat nerede? Genç o vakit bahçenin köşesindeki imalathaneye girişlerini hatırladı. Bir an için bu takvimi oradan almak, koşa koşa çini atölyesine kadar giderek defteri, o rada ocağın kenarında duran kâğıt parçasıyla yanyana getirmek arzusuna kapıldı. Fakat tereddüt etti.

— Güzin, yavrum, seninle bir az konuşmak istiyorum. Güzin alelacele kutuyu kapadı ve döndü. Babası karşındaydı. Babasının böyle birdenbire geri dönüşü genç kıza şaşırttı, hattâ biraz canını sıktı.

— Güzin bir vesile bularak misafirlerin yanından ayrıldım. Onları eve gönderdim. Ben de buraya geldim. Şimdi sana soracak ciddi bir sualim var: Bu resmi kim yaptı?

Ve eliyle duvardaki çoban kızını gösteren yeşil minyatüre işaret ediyordu.

Genç kız babasının kolundan

tuttu:

— Ben de kendi kendime bunu soruyorum.

— Bu cümle beni büsbütün şaşırttı Güzin. Ben seni düşüncele-rini açık söyleyen bir kız olarak tanırdım. Benden gizliyecek bir şeyin olmadığını zannederdim.

Güzinin gözlerine yaşlar dol-du:

— Fakat yemin ederim ki babam, bu evde olup bitenlerden ben hiçbir şey anlamıyorum. Bu cezasız kalmış cinayet hikâyeleri, çiftlikte gece gezinen hayaletlere dair rivayetler insanı daha ürktütüyor. Birtakım hadiselerle karşılaşmış hissediyorum fakat bunların mahiyetini kendi kendime bile izah edemiyorum. Neredeyse ben de tekin olmanın evlere inanmaya başlayacağım.

Sesi titriyordu. Odadan çıkacağı sırada Güzin gözlerini kaldırarak pencereye baktı.

Kanadını gererek geçen bir kuş kanadının gölgesine pence-reyi karartıyor. Güzin kararar pencereyle beraber istikbalinin de karardığını sandı ve fena bir faldinliyen birisi gibi ürperdi.

Doktor ve kıza yan yana tek keden çıktılar ve gülen tabiat ortasında yürümeye başladılar.

— Güzin, ağlıyacak bir şey yok. Yaptığım işlerden kimseye, hattâ anneme bile hesap ver-meye mecbur değilsin. Sorduğum suale cevap vermemek isteyişin ağlamana bir sebep teşkil etmez..

Belki bu Cemil'in dediği gibi aileden bilmediğin ve sana benziyen başka bir kadının portresidir. Yahut birisi haberin olmadan resme model olarak seni seçmiş ve uzaktan bakmış olabilir. Bu ci-varlarda çalışan bir ressamla fi-

lân hiç karşılaşmış mı?

— Her gün sabahtan akşama kadar buralarda dolayıyorum. Bazan yalnız, bazan da misafirlerle beraber. Fakat bu civarda resim yapan hiçbir kimseye rast gelmedim.

— Neyse... Bu minyatür izah edilmesi müşkül bir hâdise. En mantıklı izah gekli Cemil'in düşüncesidir. Fakat acaba Cemil bu düşünceye inanarak mı söyledi. Yoksa meselenin daha fazla uzamasını istemediği için böyle bir vesile mi buldu? Bunu çok merak ediyorum doğrusu.

Genç kız bu dakikada çok sinirlidir. Düşüncesi, söylememek istemesine rağmen dudaklardan fırladı:

— Cemil istediğini düşünebilir. Umurunda bile değil!..

Doktor İrfan çok sakin ve her vakit mütebessim duran kızını bu haliyle adeta tanııyordu. Hele insan kalbini yakından tetkik etmiş olmasaydı bu hal onu daha çok şaşırtacaktı. Fakat kızının sedid bir ruh buhranı geçirdiğini anladığı için çok üzerine düşmedi. Böyle şiddetli heyecanlardan sonra doğan aksülâmelerin çok derin ve çok korkunç olacağını çok iyi bilen doktor bu vaziyet karşısında yapılacak en iyi hareketin kıza kendi haline bırakmak olduğunu anladı ve o gün bir daha bu mevzu dönmeydi.

— İrfan, bu gece hava sıcağın değil, şu pencereyi kapar mısın?

Samiye hanım, tuvalet masasının yanına oturmuş; uzun, kumral saçlarını tanyıyor.

Önündeki aynadan, kocasının elleri rop doşambırının ceplerinde, alnı derin bir düşünceye daldığını

gösterir şekilde buruşuklukları olarak oda içerisinde enine-yuna gezindiği görüldü.

birdenbire yorulmuş gibi karısının yanındaki koltuğa du. Doktor İrfan elli yaşında iyi bakılmış gençliğin birer masına rağmen inanılmıyacak kadar genç görünen bir adam.

Uzun ve narin endamı, rengini bozmadığı kumral saçları, ince parmaklı zarif elleri, iyi bakılmış gençliğin birer şahididir. Çok geniş alnının buruşuklukları, senelerin bıraktığı gunluğun eseri değildir. Kocasının içerisinde yuğurulan asıl düşüncelerin dışarıya gölgesidir. Doktoru istirahatlerinde görenler, bütün insan raplarının bundaki gözlerde yansıyan aksini hissede bilirler.

Sanların çektiği acıyı çok yansıdan duyabildiği için doktor adam oğlunun ıstırabını mak için hayatını mütemadi mücadele halinde kullanmıştı.

Bu akşam, doktorun düşünce-rini yüzünden okumak için çok iyi bilen karısı, İrfan'ın kederli olduğunu hissediyor. Doktor nerede ise artık dayanılmaz, bu elemi meydana vur-

— Samiye..

— Ne var kuzum?

— Güzin mesut değil..

ne olacak!

(Devamı var)

SEHİR TİYATRO
Komedi Kısmı
Bugün gündüz 14
Çocuk Tiyatrosu
20.30 da: Hindistan Ceyhan
Tepebaşı Dram kısmı Gece 20
AZRAİL TATİL YAPITIM